

PRÁCE S ATLASEM

Celkem 40 bodů

Potřebné vybavení: vybavení: školní atlas světa od nakladatelství Kartografie Praha (vydání 2020 a novější), školní atlas Česka od nakladatelství Kartografie Praha (vydání 2020 a novější), psací potřeby, pravítko, kalkulačka (ne v mobilním telefonu), papír na poznámky

1

6 bodů

Podle charakteristiky poznejte ostrovy, o které se jedná. Všechny hledané ostrovy mají rozlohu minimálně 10 000 km².

charakteristika 1:

Obyvatelé tohoto ostrova, kterých jsou přibližně 3 miliony, hovoří většinou anglicky. Typickou zemědělskou plodinou je zde kokosovník, ovšem z hlediska využití zemědělské půdy jde především o občasné pastviny. Na ostrově se těží rudy hliníku, přičemž právě bauxit je místním hlavním vývozním artiklem.

ostrov 1: **Jamajka**

charakteristika 2:

Ostrov se nachází v mírném podnebném pásu a jeho nejvyšší vrcholy dosahují nadmořské výšky přes 3 000 metrů. Pro místní hospodářství je důležitý chov ovcí, těžba zlata, ale rovněž cestovní ruch. Přímo tímto ostrovem prochází významné transformní rozhraní litosférických desek a v jeho blízkosti se vyskytují teplé i studené mořské proudy.

ostrov 2: **Jižní ostrov**

charakteristika 3:

Tento ostrov není trvale osídlený, jelikož se nachází ve velmi chladné oblasti za hranicí severního polárního kruhu. Zdejší zemědělskou půdu bychom mohli zařadit do kategorie polárních pouští. Je součástí souostroví se třemi velkými ostrovy, ovšem na rozdíl od dvou zbylých, jejichž pevnina je z většinové části krytá pevninským ledovcem, jsou pro tento ostrov typické horniny prekambria (předprvohorní).

ostrov 3: **Bolševik (Bolshevik)**

charakteristika 4:

Ostrov leží ve Středozemním moři a je pokrytý vegetací středomořského typu. Většina obyvatel ostrova hovoří specifickým románským jazykem, ale téměř všichni zároveň ovládají úřední jazyk státu, kterému ostrov náleží. Pěstují se zde olivovníky či vinná réva a zahraniční turisté mohou pro svou cestu využít dokonce tři mezinárodní letiště.

ostrov 4: **Sardinie**

Řešení: viz text

Hodnocení: Za každý správně uvedený ostrov udělit 1,5 bodu.

2

4 body

Vytvořte trojice, ve kterých propojíte oblast ve světě a oblast v Česku pomocí charakteristiky, ve které se shodují. Z každé nabídky vždy dvě oblasti nevyužijete.

Oblasti ve světě:

Flandry, Hokkaidó, Kazašská plošina, Pantanal, poloostrov Nové Skotsko, Velký východní erg

Oblasti v Česku:

Karpatská předhlubeň, Novohradské hory, Orlické hory, povodí Mrliny, Sokolovská pánev, Třeboňská pánev

charakteristika	oblast ve světě	oblast v Česku
průměrné roční srážky mezi 600 až 800 mm	Flandry	Třeboňská pánev
podzolové půdy	poloostrov Nové Skotsko	Novohradské hory
těžba ropy	Velký východní erg	Karpatská předhlubeň
pěstování cukrové řepy	Hokkaidó	povodí Mrliny

Hodnocení: Za každou správně vyplněnou buňku tabulky 0,5 bodu.

Řešení: viz tabulku

3

5 bodů

Vyberte na základě atlasu právě pět pravdivých tvrzení. Pokud vyberete více než pět tvrzení, nezískáte za úlohu žádné body.

- I. ORP Sušice má vyšší podíl území nad 800 m n. m. než ORP Opava.**
- II. Území ORP Prostějov tvoří převážně starší horniny než území ORP Mnichovo Hradiště.**
- III. V ORP Rumburk se na rozdíl od ORP Valašské Klobouky nenachází rozvodnice I. řádu.
- IV. V ORP Chrudim je vyšší zalesněnost než v ORP Litvínov.
- V. Chráněné krajinné oblasti mají větší rozlohu v ORP Broumov než v ORP Mikulov.**
- VI. Převážně hlinité půdy se nacházejí více v ORP Mladá Boleslav než v ORP Karviná.
- VII. V ORP Blatná je vyšší hustota zalidnění než v ORP Moravské Budějovice.
- VIII. V ORP Domažlice je častý dřevozpracující průmysl, zatímco v ORP Hořice je častý strojírenský a elektrotechnický průmysl.**
- IX. ORP Černošice prochází více dálnic než ORP Plzeň.**
- X. V ORP Znojmo se nachází více národních kulturních památek než v ORP Český Krumlov.

Hodnocení: Za každé správně zvolené pravdivé tvrzení 1 bod. V případě označení více než pěti tvrzení neudělit za úlohu žádné body. Za chybně označená tvrzení se body neodečítají.

Řešení: viz text

4

7 bodů

Na základě údajů v tabulce identifikujte vybrané státy Evropské unie a doplňte i všechna zbylá pole tabulky, která se týkají jejich hospodářství. Pro druhý a třetí sloupec využijte možnosti z nabídky.

Nabídka pro 2. sloupec (export):

pod 400, 400–800, 800–1200, nad 1200

Nabídka pro 3. sloupec (míra zadlužení):

pod 25, 25–50, 50–75, 75–100, nad 100

stát	export (v mld. USD)	míra zadlužení (v % ročního HDP daného státu)	počet leteckých uzlů s více než 30 miliony cestujících ročně	členský stát mezinárodní organizace G7
Německo	nad 1200	50–75	2	ano
Francie	400–800	75–100	1	ano
Itálie	400–800	nad 100	2	ano
Belgie	400–800	nad 100	0	ne
Nizozemsko	400–800	50–75	1	ne
Španělsko	pod 400	nad 100	2	ne
Česko	pod 400	25–50	0	ne

Řešení: viz tabulku

Hodnocení: Za každý kompletně správně vyplněný řádek udělit 1 bod. Při jedné chybě v daném řádku udělit za příslušný řádek 0,5 bodu. Pokud se ale chyba týká sloupce s názvem státu, tak 0 bodů.

5

5 bodů

Níže vyjmenovaných deset lokalit rozřaďte podle jejich příslušnosti k úmoří světových oceánů. Do tabulky vypište pouze písmena od A do J, která zastupují příslušné lokality. Pozor v některých vydáních školního atlasu světa jsou v legendě vhodné mapy přehozeny barvy.

Nabídka lokalit:

- A) místo teplotního maxima v Austrálii;
- B) nejdeštivější místo Severní Ameriky;
- C) Krugerův národní park;
- D) nejsušší místo Asie;
- E) lokality výskytu karaibských indiánských jazyků;
- F) jezero Titicaca;
- G) australský přístav s největším ročním obratem zboží;
- H) Viljujská vodní nádrž;
- I) oblasti pěstování kakaovníku v Africe;
- J) město Fort Nelson

	Úmoří Atlantského oceánu	Úmoří Tichého oceánu	Úmoří Indického oceánu	Úmoří Severního ledového oceánu	Bezodtoká oblast
Lokality z nabídky, které se zde nacházejí	E, I	B	C, G	H, J	A, D, F

Řešení: viz tabulka

Hodnocení: Za každou správně přiřazenou lokalitu udělit 0,5 bodu.

6

8 bodů

Porovnejte vždy dvě hodnoty pomocí znamének $<$, $>$, $=$. V případě, že se nelze na základě údajů v atlasech jednoznačně rozhodnout, doplňte do příslušného rámečku symbol "?".

- 1) Hustota zalidnění Středočeského kraje hustota zalidnění Etiopie.
- 2) Výška vodopádu James Bruce v Kanadě rozdíl nejvyšší a nejnižší nadmořské výšky na území Ústeckého kraje.
- 3) Míra urbanizace v okrese Most míra urbanizace v Jordánsku.
- 4) Podíl Antarktidy na rozloze světové pevniny podíl hornatin na rozloze Česka.
- 5) Počet let, během nichž oběhne planeta Uran jednou kolem Slunce. Počet let, který letos uběhne od vyhlášení Krkonošského národního parku.
- 6) Celková délka české státní hranice délka řeky sv. Vavřince.
- 7) Rozloha britského zámořského území Anguilla rozloha Litovelského pomoraví.
- 8) Počet let, který letos uplyne od zápisu národního hřebčína v Kladrubech nad Labem na seznam památek UNESCO. Počet let, který letos uplyne od vstupu Chorvatska do Evropské unie.

Řešení: viz text

Hodnocení: Za každý správně doplněný symbol udělit 1 bod.

7

5 bodů

Které dva okresy Česka splňují všechna níže uvedená kritéria?

- Na území okresu nezasahuje žádná chráněná krajinná oblast.
- Nachází se zde minimálně tři obce s rozšířenou působností.
- Má záporné migrační saldo (k roku 2017).
- Míra nezaměstnanosti je nad 4 % (k roku 2017).
- Má přirozený úbytek obyvatel (k roku 2017).
- Měrné emise oxidů dusíku jsou nad 1 t/km² (k roku 2015).

_____, _____

Řešení: Karviná, Přerov

Hodnocení: Za každý správně uvedený okres udělit 2,5 bodu.